

HOOFDSTUK 1

Ons bijzondere meisje

In januari 2001, een paar weken na haar geboorte, schreef ik mijn eerste brief aan Anne-Sophie. Door het schrijven van brieven aan Sophie had ik even heel goed contact met haar, alsof ik tegen haar praatte en zij mij begreep. Ik volgde mijn hart toen ik de eerste brieven schreef.

Toen we eenmaal wisten dat haar leven vol zorgen zou zijn, ben ik ermee doorgedaan: ik wilde de mooie momenten niet vergeten en iets tastbaars hebben als herinnering aan mijn meisje. Op dat moment wist ik alleen nog niet dat de herinneringen maar zes jaar zouden beslaan.

Januari 2001

Voor mijn lieve Anne-Sophie,

Op 25 december 2000 om tien over vier 's ochtends werd je in mijn armen gelegd. Je hebt ons twee lange dagen - ze leken wel weken - laten wachten, want ik was 22 december uitgerekend.

Zondag 24 december begon heel gewoon. Papa ging 's ochtends naar de kerk, 's middags hebben papa en mama heel lekker en uitgebreid gegeten. Ik voelde nog niets. We waren wel een beetje zenuwachtig. De laatste weken van de zwangerschap was mijn bloeddruk nogal hoog en ik hield ook veel vocht vast. En we waren zo benieuwd naar ons kindje! Elke avond voordat we naar bed gingen, zeiden papa en mama tegen elkaar: misschien wordt het vannacht wel geboren. Vooral je papa was erg zenuwachtig. Op een keer liep hij op handen en voeten door de kamer (hij had ook nog een onderbroek over zijn hoofd getrokken) en hij riep maar: Ik wil vader worden, ik wil vader worden! Ik praatte soms tegen je, als je aan 't schoppen was in mijn buik. Dan zei ik: Kom nou maar snel, want we willen je zo graag zien.

Toen, om een uur of zes, verloor ik wat bloed. Dat was nog niet eerder gebeurd. Zou het dan nu beginnen? Papa ging niet naar de kerk, want je weet het maar nooit! Om twaalf uur begonnen de eerste weeën. Papa belde naar de verloskundige en die kwam er meteen aan. Toen mevrouw Bonebakker er eenmaal was, bleef ze gelijk. Het schoot best wel op, dacht ze. En... toen ze op mijn buik naar de hartslag luisterde, zei ze tegen papa: Het wordt een meisje, let maar op.

Jammer genoeg moesten we op het laatste moment toch naar het ziekenhuis. Jij had in het vruchtwater gepoept en dat zou gevaarlijk voor je kunnen zijn. De weg naar het ziekenhuis was voor ons gevoel veel langer dan normaal. We moesten heel langzaam rijden, want het was erg glad op de weg. Het had ook gesneeuwd.

In het ziekenhuis werden we geholpen door dokter Van der Plas, een vrouwelijke gynaecoloog. De zuster heette Rosalie, samen hebben ze geholpen bij de bevalling. Nu liet je niet zo lang meer op je wachten. Je dacht zeker: nu kom ik snel, want ik heb lang genoeg in mama's buik gezeten. Om tien over vier 's nachts werd je geboren. Ze legden je gelijk op mijn buik. Wat was je mooi en wat waren we ontzettend blij met je! Opeens werd mijn buik helemaal warm en ik vroeg aan de dokter wat er gebeurde. Jij had, kleine viespeuk, heel mijn buik onder gepoept...

Het was Eerste Kerstdag, de mooiste dag van het jaar. Het mooiste geschenk dat we kregen was een dochter. Dokter Van der Plas heeft nog een liedje op de blokfluit voor je gespeeld: 'O kindeke klein, o kindeke teer'.
Lief hè?

De volgende dag mochten we jou om één uur mee naar huis nemen. In de tussentijd hebben wij saampjes op zaal gelegen bij vier andere vrouwen met hun baby's. Er waren die nacht twee jongetjes en nog een meisje geboren. Je lag in een klein glazen bakje naast mijn bed. Ik heb al die tijd stil naar jou liggen kijken. Soms keek je heel boos, je fronste dan je voorhoofd en trok je neusje op. Soms lag je zachtjes te kreunen. Iedere minuut ging ik meer van je houden.

De brief gaat verder op pagina 15

Wat waren we trots op haar

Wat verandert je leven met de geboorte van een kind. Je verandert van 'man en vrouw' in 'vader en moeder'. We vinden het prachtig en een zegen dat wij dit meemaken. De geboortedag van Anne-Sophie is een van de mooiste dagen in ons leven, onze trouwdag viel daarbij in het niet. Het moment dat zij in mijn armen werd gelegd, zal ik nooit vergeten.

Als jong meisje wilde ik al moeder worden. Ik praatte daar graag over met mijn moeder en als we samen in de stad liepen, keken we altijd in etalages met kinderkleding. Hoe groot is dan ook mijn blijdschap als ik in mei 2000 ontdek dat ik zwanger ben, ik kan mijn geluk niet op. Ik heb een goede zwangerschap met weinig complicaties. Rond de tiende week krijgen wij de echo en wordt de uitgerekende datum vastgesteld: rond de Kerst zal ons kindje worden geboren.

*'Ik bid veel voor ons kleine mensje-in-wording.
Ik hoop op een meisje en heb sterk het gevoel dat het
een meisje is.'*

Ik geniet van het bewegen in mijn buik. Met mijn handen duw ik het kindje soms in een goede positie en dan blijft het rustig liggen. De aanraking van mijn buik en het contact dat ik dan heb met het kindje is bij onze zoons, die we later kregen, nooit zo geweest. Waarschijnlijk had ik het toen ook te druk om daar veel mee bezig te zijn, maar ik herinner me die genietmomentjes tijdens Anne-Sophie's zwangerschap goed.

Ik bid veel voor ons kleine mensje-in-wording. Ik hoop op een meisje en heb sterk het gevoel dat het een meisje is. Over haar naam zijn we het snel eens, we gaan haar vernoemen naar mijn moeder. De band tussen mijn moeder en mij is bijzonder, zij verdient het dat haar eerste kleinkind ook haar naam draagt. Wim wil ook graag mijn naam erbij en zo komen we uiteindelijk tot de doopnamen Johanna Sophia Theodora, met als roepnaam 'Anne-Sophie'.

Naar huis

Na de bevalling in het ziekenhuis mag Anne-Sophie met ons naar huis. Het is die ochtend nogal chaotisch op de kraamafdeling, het is tenslotte Eerste Kerstdag. Pas aan het einde van de morgen komt de kinderarts om de laatste controles te doen.

De verloskundige die mij aan het begin van de bevalling thuis heeft geholpen, komt mij vroeg in de morgen opzoeken. Zij vindt dat Anne-Sophie een erg klein hoofdje heeft en zegt dat ik dat aan de kinderarts moet doorgeven. Dat doe ik. De schedelomtrek wordt opnieuw opgemeten, deze is 31,5 centimeter. De kinderarts vindt dit niet verontrustend en stuurt ons gewoon naar huis.

Wat is het heerlijk om thuis te komen met z'n drietjes. Omdat het sneeuwt komt er geen bezoek, behalve onze beide ouders. Ik raak niet uitgekeken op Anne-Sophie's mooie ronde gezichtje en geniet van de geluidjes die ze maakt. De momenten van borstvoeding vind ik ook speciaal, even met z'n tweetjes zijn we dan. Al tijdens die eerste dagen probeert Anne-Sophie haar hoofd op te tillen wanneer ze op haar buik ligt, wat zijn we trots op haar!

Vervolg van de brief

De eerste kraamverzorgster heette Michelle, ze was erg aardig. Ze was er al om twee uur en vond jou gelijk heel lief. 's Middags kwamen beide opa's en oma's naar je kijken. Van opa en oma Van den Berg heb je een mooie kindervagen gekregen en van opa en oma Bouman een héleboel spaarcentjes. Alvast voor later, als je groot bent. De volgende dagen kwam er veel bezoek. Al je ooms en tantes en zelfs je overgrootmoeder, oma Ditetwig, zijn geweest. Alle cadeaus die je hebt gekregen, heb ik opgeschreven in jouw kraamboek. Op woensdag kregen we een andere kraamverzorgster, Aatje. Ook zij was lief voor je. Helaas kon ze maar tot zaterdag blijven, dus kregen we zondag en maandag weer een ander, Rina. Ze waren allemaal even goed voor jou.

Je dronk gelijk al goed. Heel gezellig lag je dicht tegen me aan voor de borstvoeding. Je groeide zo goed! Bij de geboorte woog je 3.115 gram. De eerste dagen viel je wat af, maar binnen de kraamdagen zat je alweer op je geboortegewicht.

De eerste nacht zullen papa en mama nooit vergeten. Om de vijf minuten gingen we bij jouw wiegje kijken. Je moest veel huilen, het was ook een drukke dag voor je geweest. Je eerste dag buiten mijn buik. Papa heeft toen samen met jou gezongen, daar werd je stil van. Toch hebben we je tenslotte maar tussen ons in gelegd. We hebben niet veel geslapen, steeds moesten we naar je kijken.

De brief gaat verder op pagina 21

Geen zorgen

Nooit hadden we in die dagen kunnen denken dat Anne-Sophie's verdere leven zo vol zorgen zou zijn. Gelukkig maar, want kun je je daar ooit op voorbereiden? Als wij vanaf haar geboortedag geweten hadden wat er allemaal zou gebeuren, zouden we gedacht hebben dit niet aan te kunnen. Toch kun je meer aan dan je denkt, realiseren we ons nu. Alles was er ook niet tegelijk. Bovenal was God er die ons hielp en moed gaf. Zonder Zijn kracht en hulp zouden we het niet volgehouden hebben.

Op bepaalde momenten hebben we dat wel heel duidelijk ervaren. Wim had ook toen al een eigen bedrijf. Er waren soms dagen dat hij daar bijna niet kwam, omdat hij steeds bij Anne-Sophie in het ziekenhuis was. Als hij dan aan het einde van de week een middag op de zaak was, verkocht hij meer dan hij normaal gesproken in een hele week zou doen. Zakelijk gezien bleef het goed gaan, daar hebben we ons geen zorgen om hoeven te maken. Wat een zegen.

'A woman who still believes'

Mijn geloofsreis tussen 2000 en nu

In zijn lied Faithfully zingt TobyMac: 'I may never be the same man but I'm a man who still believes'. TobyMac schreef dit lied na het overlijden van zijn zoon. De tekst beschrijft exact mijn eigen gevoelens na het overlijden van Anne-Sophie. Hij zingt zo teer en kwetsbaar over die donkere periode in zijn leven en tegelijk is daar steeds weer dat refrein: dat God er altijd bij was. Hij zal nooit meer dezelfde man zijn, maar hij gelooft nog steeds.

In dit boek reis je mee met ons gezin in de tijd dat onze dochter Anne-Sophie er was en na haar overlijden. Wat heeft het zorgen voor een kind dat altijd zorg nodig heeft, kwetsbaar is, regelmatig pijn heeft en op den duur overlijdt met mijn geloof in God gedaan? Hoe was dat toen en hoe is het nu? Het is weleens aan me gevraagd, ik heb het mezelf afgevraagd en vertrouwd het nu aan het papier toe.

Heilig en hoog verheven

Mijn geloof is veranderd, dat is een ding dat zeker is. Als jong meisje geloofde ik in God en ging ik graag naar de kerk. Op mijn achttiende deed ik belijdenis. Ik maakte bewust de keuze om mijn leven in Gods hand te leggen, al werd het doen van belijdenis in mijn kerk vooral gezien als een gewoonte en betekende het niet dat je een verlost kind van God bent. Dan moesten er, zo werd geloofd, nog allerlei dingen veranderen in je leven.

God was voor mij, ondanks mijn vaste geloof in Hem, heilig en hoog verheven. En God was ver weg, ik kende Hem toen nog niet als een Vader, een Vriend. De liefde en genade die mij door Jezus' lijden en sterven werd aangereikt, had ik nog niet ervaren.

Als Anne-Sophie is geboren, wordt bidden mijn tweede natuur. Zo'n lief, kwetsbaar en weerloos baby'tje dat aan onze zorg is toevertrouwd, hoe zou ik dat ooit zonder God kunnen doen? Elke tegenslag, elk moeilijk bericht brengt mij dichter bij God en ik voel Zijn liefde, zorg en nabijheid. Niet altijd direct, er zijn ook tijden dat

de hemel potdicht lijkt. Maar Hij heeft me nooit alleen gelaten. Zoals TobyMac zingt: 'When my world broke into pieces, You were there faithfully. When I cried out to You, Jesus, You made a way for me'.

Diepgewortelde relatie

Als Anne-Sophie begraven is, komt onze predikant, ds. C.J. Meeuse nog een keer thuis langs. Na afloop van het bezoek lopen we even in de tuin en vraagt hij aan mij: 'Hoe zit het nu met jou, Hanneke? Zul je straks in de eeuwigheid samen met Anne-Sophie in de hemel zijn of zul je voor eeuwig van haar gescheiden blijven?' Ik weet niet eens meer wat ik antwoordde, maar deze vraag speelde weken door mijn hoofd. Ja, ik geloofde, maar had naar mijn beleven geen persoonlijke, diepgewortelde relatie met God. Ik durfde niet te zeggen dat Jezus ook voor mijn zonden gestorven was.

Na weken van innerlijke strijd en een zoektocht naar Jezus' liefde voor mij, las ik de tekst in Mattheus 11:28: *Kom herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn en Ik zal u rust geven*. Het was alsof ik de stem van Jezus hoorde en ik gaf me over. Ik werd overspoeld door liefde en rust en ik wist dat ik veilig was bij Hem.

Alles anders

Nu ik zelf Zijn liefde had ervaren, werd alles anders. Ook mijn gedachten over het behoud van kinderen en met name kinderen zoals Anne-Sophie. Waar ik vroeger vooral dacht in onmogelijkheden om zalig te worden, zag ik dat het bloed van Jezus de héle wereld zalig kan maken. Het is de verantwoordelijkheid van ieder mens persoonlijk om Gods liefde te beantwoorden en Jezus te leren kennen als je Verlosser. Iedereen kent wel het kinderliedje 'Hoger dan de blauwe luchten'. In de kerk waar ik opgroeide, werd altijd gezegd dat de laatste regel zo moest zijn: 'die van al Zijn kinderen houdt'. Maar nu zing ik: 'Hoger dan de blauwe luchten en de sterretjes van goud, woont de Vader in de Hemel die van alle kinderen houdt'.

Voorwerpen en lampjes

Een paar weken na haar geboorte ga ik voor het eerst met Anne-Sophie naar het consultatiebureau. Als kersverse mama is dit mijn eerste uitje met haar. Ik vind het spannend, maar kijk er ook naar uit. Zou ze goed gegroeid zijn en vinden ze haar er goed uitzien? In ons dorp is onze eigen huisarts ook de consultatiebureauarts. Anne-Sophie geeft geen kik bij het uitkleden en wordt gewogen, gemeten en bekeken. De verpleegkundige schrijft alles netjes op in het boekje en ik mag door naar de arts. Als hij met een lampje boven haar hoofd heen en weer gaat, reageert Anne-Sophie daar niet op. Hij probeert het een aantal keer, maar ze lijkt het lampje niet te volgen. Als ze bij een tweede bezoek aan het consultatiebureau nog steeds niet volgt, zegt de arts dat hij dat zorgelijk vindt, hij gebruikt zelfs het woord 'achterlijk'. Ik vind dat naar en heb het er met Wim over. We proberen Anne-Sophie ook thuis met voorwerpen of lampjes te laten volgen en als ze dat soms lijkt te doen, zijn we weer even gerustgesteld. Anne-Sophie groeit goed en is toch een heel tevreden baby?

Ik ben nu 47 jaar oud, vrouw van Wim en moeder van Jappe (19 jaar) en Abe (13 jaar). Zo zou ik mezelf in een willekeurige groep met onbekende mensen voorstellen. Tegelijk is dit altijd een lastig moment: noem ik Anne-Sophie wel of niet? Ben ik moeder van twee of drie kinderen? Ik ben uiteraard moeder van drie kinderen, maar als ik dát zeg, moet ik ook vertellen dat Anne-Sophie is overleden. En dan gebeurt er gelijk van alles in zo'n groep. De situatie kan heel ongemakkelijk worden, omdat mensen niet weten wat ze moeten zeggen. Ik wil dat ongemakkelijke gevoel wegnemen en zeg dan bijvoorbeeld dat het al lang geleden is. Eigenlijk is dat best gek, ik bagatelliseer mijn grote verdriet om anderen een beter gevoel te geven.

Als mensen soms wel weten wat ze moeten zeggen, heb ik zelf niet altijd zin in de aandacht die dat geeft. Ik kan vaak goed en op een rustige manier over Anne-Sophie praten, maar heb ook dagen dat de emotie hoog zit. Daarom ligt het er vooral aan wie de vraag stelt en of ik me veilig genoeg voel om mijn emotie te laten zien. Bij mensen die ik nog niet eerder ontmoette en van wie ik niet verwacht dat het goede vrienden zullen worden, zeg ik dus vaak dat we twee kinderen hebben. En stilletjes in mezelf zeg ik daarbij: 'ik vergeet je niet hoor, Sophietje'.

Op een zondagmiddag belt de huisarts ons: we worden maandag bij de kinderarts in Goes verwacht. Hij vindt het echt zorgelijk dat Anne-Sophie niet volgt en wil dat de kinderarts ernaar kijkt. De kinderarts stelt ons na het onderzoek gerust. Ze volgt inderdaad nog niet, maar dat komt wel vaker voor bij luie baby's. Rond een maand of zes moet ze wel gaan volgen, maar we hoeven ons er nu nog niet echt druk om te maken.

Ondertussen heeft de kinderarts ons doorverwezen naar een neuroloog in het huidige Adrz in Goes, puur voor de zekerheid. Wim en ik zoeken op internet op wat een neuroloog precies doet en vragen ons af wat er gaat gebeuren. We komen bij een zeer vriendelijke neuroloog, dokter Frank Visscher. Anne-Sophie krijgt een klein roesje voor een EEG-onderzoek. Met lichtflitsen en andere effecten wordt gekeken naar de hersenactiviteit van Anne-Sophie. We zien tijdens het onderzoek diverse mensen langskomen die naar de monitor kijken. Ze kijken naar ons en blijven er een poosje bij staan. Wim en ik zeggen zachtjes tegen elkaar dat we dit niet zo positief vinden.

'Ze kijken naar ons en blijven er een poosje bij staan. Wim en ik zeggen zachtjes tegen elkaar dat we dit niet zo positief vinden.'

Als we weer op de kinderafdeling zijn, krijgen we te horen dat dokter Visscher zo komt om de resultaten van de EEG met ons te bespreken. We horen zijn klompen op de gang. Wanneer hij binnenkomt, zien we dat hij zijn witte jas heeft uitgedaan. Zijn gezicht staat ernstig.

Vervolg van de brief

Je doopnamen zijn Johanna Sophie Theodora. De eerste naam komt van mij, de tweede naam van oma Van den Berg en de derde naam heeft een betekenis: van God gegeven. In Psalm 127 staat dat kinderen het erfdeel van de Heere zijn. Papa en mama zijn de Heere dankbaar dat Hij jou aan ons heeft toevertrouwd. Ds. J. Schipper heeft je gedoopt op woensdag 24 januari 2001. In de doopdienst heeft hij geprekeerd over Filipenzen 1:6: 'Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus.' We hopen dat de Heere ook in jouw leven dat goede werk zal beginnen en dat je een kind van de Heere mag zijn.

We maken veel foto's van je en bewaren ze in een mooi boek. Alle momenten in je jonge leventje willen papa en mama vastleggen. Toch kunnen foto's niet laten zien hoeveel we van je houden. Want dat doen we, en niet alleen wij, maar ook je opa's en oma's en de rest van de familie en vrienden. We houden heel erg veel van je, voor altijd. Weet je wat papa altijd zegt: 'Wat er ook gebeurt, Anne-Sophietje!'

*♥
o/mama*